

Հավելված
Հաստատվել է ՀՀ ՎՊ Խորհրդի
2015թ. մարտի 16-ի թիվ 6/3 որոշմամբ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՎԵՐԱՀՍԿԻԶ ՊԱԼԱՏ

«ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆՅԱՆ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԵՐԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ»
ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԻՄՆԱՐԿՈՒՄ ՀԱՄԱՇԽԱՐՀԱՅԻՆ ԲԱՆԿԻ ԿՈՐՄԻՑ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ
ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆԸ ՏՐԱՄԱԴՐՎԱԾ ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԵՎ ԴՐԱՄԱՇՆՈՐՀԱՅԻՆ
ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ, ԻՆՉՊԵՍ ՆԱԵՎ ՀՀ ՊԵՏԱԿԱՆ ԲՅՈՒՋԵԻ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀԱՇՎԻՆ
ԻՐԱԿԱՆԱՑՎԱԾ ԾՐԱԳՐԵՐԻ ՆԿԱՏՄԱՄԲ ԻՐԱԿԱՆԱՑՎԱԾ ՎԵՐԱՀՍԿՈՐՈՒԹՅԱՆ
ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ

ԸՆԹԱՑԻԿ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Վերահսկողության հիմքը՝ Վերահսկիչ պալատի Խորհրդի 2014 թվականի հուլիսի 18-ի թիվ 23/2 որոշումը:

Վերահսկողության նպատակը՝ «Արտասահմանյան ֆինանսական ծրագրերի կառավարման կենտրոն» պետական հիմնարկում համաշխարհային բանկի կողմից Հայաստանի Հանրապետությանը տրամադրված վարկային և դրամաշնորհային միջոցների, ինչպես նաև ՀՀ պետական բյուջեի միջոցների հաշվին իրականացված ծրագրերի նկատմամբ ուսումնասիրությունն է:

Վերահսկողության առարկան՝ «Արտասահմանյան ֆինանսական ծրագրերի կառավարման կենտրոն» պետական հիմնարկի գործառույթների նկատմամբ:

Վերահսկողության օբյեկտը՝ «Արտասահմանյան ֆինանսական ծրագրերի կառավարման կենտրոն» պետական հիմնարկ:

Վերահսկողության կապարման ժամկետը՝ 24.07.2014թ-ից մինչև 02.03.2015թ.

Վերահսկողությունն ընդգրկող ժամանակաշրջանը՝ 2012 թվականի հունվարի 1-ից մինչև վերահսկողության ժամկետի ավարտը:

Վերահսկողության մեթոդաբանությունը՝ Վերահսկողությունն իրականացվել է դիտարկման, ստուգման և վերլուծության ձևով, ինչպես նաև կիրառվել են ֆինանսական, արդյունավետության (կատարողական) և համապատասխանության տեսակները: Կիրառվել է ընտրանքային մեթոդի ոչ վիճակագրական եղանակ: Վերլուծության փուլում ամփոփվել և վերլուծվել են դիտարկման և ստուգման արդյունքում ստացված տվյալները:

Վերահսկողության արդյունքները

Հավաստագրման կենտրոնի նպատակը

Հավաստագրման կենտրոնի (այսուհետ՝ Կենտրոն) ստեղծման հիմնական նպատակը ՀՀ քաղաքացիներին, պետական և մասնավոր հատվածին առցանց գործարքներ իրականացնելու ընթացքում վստահության և անվտանգության ապահովումն է:

ՀՀ կառավարության 2008 թվականի հունվարի 25-ի թիվ 116-Ն որոշմամբ սահմանվել է Կենտրոնների հավատարմագրման համար անհրաժեշտ տեխնիկական չափանիշները. <<հավատարմագրվող Կենտրոնների կողմից էլեկտրոնային թվային ստորագրության հավաստագրերի տնօրինման համակարգերը, այդ հավաստագրերին համապատասխանող էլեկտրոնային թվային ստորագրությունների ստեղծման ապարատային և (կամ) ծրագրային միջոցներն ու ծառայությունների մատուցման գործընթացները պետք է համապատասխանեն Ստանդարտացման միջազգային կազմակերպության կողմից ընդունված տեղեկատվության անվտանգության կառավարման և տեղեկատվական համակարգերի անվտանգության հետևյալ սկզբունքներին՝ անհատական տվյալների գաղտնիության և այլ տեղեկատվության պատշաճ ֆիզիկական ու էլեկտրոնային պաշտպանվածության ապահովում, անվտանգության ռիսկերի արդյունավետ կառավարում, անվտանգության կանոնների ապահովումը երաշխավորող համապատասխան անձնակազմի և ապարատածրագրային միջոցների առկայություն, տեղեկատվության անվտանգության կանոնների ապահովվածության վերաբերյալ հաճախորդների և այլ շահագրգիռ անձանց իրազեկվածության ապահովում>>:

Տեխնիկական առաջադրանքի կազմում

<<Էլեկտրոնային հասարակության և նորարարության մրցունակության>> վարկային ծրագրի գործառնական ձեռնարկով Կենտրոնի ստեղծման տեխնիկական առաջադրանքի կազմման պատասխանատուն <<Էկենգ>> ՓԲԸ-ն* է, ով աշխատանքների իրականացման ընթացքում համագործակցել է ոլորտում միջազգային ճանաչում ունեցող մի շարք կազմակերպությունների հետ: Տեխնիկական պահանջներին և դրանց լուծումներին վերաբերող առաջարկներ են քննարկվել նաև հետագայում Կենտրոնի ստեղծման մրցույթին մասնակցած <<PrimeKey>> և <<Oberthur Technologies>> ընկերությունների հետ:

Առաջին մրցույթ

Կենտրոնի ստեղծման համար կայացել է երկու միջազգային մրցույթ: Առաջին մրցույթի մասնակիցներն են հետևյալ ընկերությունները՝ համապատասխան գնառաջարկներով. <<PWPW S.A.>> (Լեհաստան) 762.1հազ.եվրո և 78,104.4 հազ.դրամ, <<Oberthur Technologies>> (Ֆրանսիա) 819.9հազ.եվրո և <<Innova S.A. and ADACOM S.A.>> (Հունաստան) 2,167.0հազ.ԱՄՆ դոլար: Հայտերի գնահատման 2011թ.-ի օգոստոսի 6-ի արձանագրությամբ գնահատող հանձնաժողովը (այսուհետ՝ Հանձնաժողով) միաձայն որոշում է կայացրել դադարեցնել գնահատման գործընթացը, քանի որ ներկայացված հայտերի նվազագույն գինը շուրջ 45%-ով գերազանցում է գնումների պլանում ծրագրի համար նախանշված 900.0 հազ. ԱՄՆ դոլար գինը, իսկ ՀԲ-ի փորձագետը եզրակացրել է, որ նման մոտեցումը ընդունելի չէ, քանի որ գնահատման գործընթացը չի ավարտվել: ՀԲ-ի փորձագետը նշել է նաև, որ գնումների պլանը կազմվել է վաղ փուլում և կարող է փոփոխվել ըստ անհրաժեշտության, և անհրաժեշտ է գնահատման գործընթացը հասցնել ավարտին: 2011թ. սեպտեմբերի 9-ին կրկին կատարվել է հայտերի գնահատում, որով լեհական <<PWPW S.A.>> և ենթակապալառու <<PrimeKey>> ընկերությունների ներկայացրած հայտը ճանաչվել է նվազագույն, սակայն քանի որ այդ գինը գերազանցում է գնահատված արժեքը և առկա բյուջեն, մրցույթը չեղյալ է համարվել: Հանձնաժողովը <<Էկենգ>> ՓԲԸ-ին առաջարկել է վերանայել տեխնիկական մասնագրերը և պահանջները՝ գնահատված արժեքին համապատասխանեցնելու նպատակով:

* Էլեկտրոնային Կառավարման Ենթակառուցվածքների Ներդրման Գրասենյակը հանդիսանում է փակ բաժնետիրական ընկերություն՝ գրանցված Իրավաբանական անձանց պետական ռեգիստրում (հ. 288.120.23877) և ղեկավարվում է Հայաստանի քաղաքացիական օրենսգրքով ու բաժնետիրական ընկերությունների մասին ՀՀ օրենքով: Ընկերության հիմնադիրը Հայաստանի Հանրապետությունն է՝ ի դեմս Հայաստանի Հանրապետության կառավարության: Ընկերության բոլոր բաժնետոմսերը պատկանում են Հայաստանի Հանրապետությանը:

Հանձնաժողովի կազմը հետևյալն է՝

- «Էլեկտրոնային կառավարման ենթակառուցվածքների ներդրման գրասենյակ» ՓԲԸ-ի տնօրեն Ա. Ղուլյան,
- ՀՀ պետական կառավարման համակարգի բարեփոխումների հանձնաժողովի քարտուղար Ա. Մկրտչյան,
- ՀՀ էկոնոմիկայի նախարարության աշխատակազմի տեղեկատվական տեխնոլոգիաների և ինովացիոն քաղաքականության վարչության պետ Ն. Նիկողոսյան,
- ՀՀ կառավարությանն առընթեր ոստիկանության անձնագրային և վիզաների վարչության ավտոմատացման համակարգերի տեխնիկական սպասարկման բաժնի պետ Ա. Սանասարյան,
- ՀՀ ֆինանսների և էկոնոմիկայի նախարարության «Արտասահմանյան ֆինանսական ծրագրերի կառավարման կենտրոն» պետական հիմնարկի գնումների գլխավոր մասնագետ Հ. Շամամյան:

Ի դեպ, «Էլենգ» ՓԲԸ-ի տնօրեն Ա. Ղուլյանին վարկային ծրագրի միջոցներից վճարվել է 2011թ. օգոստոսի 3-ից մինչև 2012թ. դեկտեմբերի 31-ը ամսական 819.0 հազ.դրամ աշխատավարձ, 2013թ. հունվարի 1-ից մինչև փետրվարի 28-ը՝ 876.0 հազ.դրամ, իսկ 2013թ. մարտին և ապրիլին՝ ամսական 1,350.0 հազ.դրամ: Ուշագրավ է, որ 2011թ. օգոստոսի 3-ին Ա. Ղուլյանն ինքն իր հետ ստորագրել է ՀՀ կառավարության աշխատակազմի ղեկավարի հետ կնքված աշխատանքային թիվ 53 պայմանագրի անբաժանելի մաս հանդիսացող համաձայնագիր, որի կետ 1-ով որոշել է, որ աշխատավարձը կվճարվի վարկային միջոցների հաշվին: Ա. Ղուլյանի կողմից կատարվել է ոչ իրավաչափ գործողություն:

ISO սերտիֆիկատներին բավարարելու պահանջի վերաձևակերպում

Կենտրոնի ստեղծման համար հայտարարված առաջին մրցույթի տեխնիկական մասնագրի “Տեխնիկական կարողություններ” և “Ընդհանուր տեխնիկական պահանջներ” բաժիններում ամրագրված է, որ հայտատուն պետք է ունենա ISO 27001 սերտիֆիկատ: Ինչպես հայտնում են սերտիֆիկատ շնորհող կազմակերպությունները, ISO 27001-ի սերտիֆիկացման գործընթացը տևում է առնվազն մեկ տարի, որի ընթացքում քննության է առնվում ինչպես ընկերության

տեղեկատվական համակարգերն ու դրանց ստեղծման, կիրառման գործընթացները, այնպես էլ համապատասխան անձնակազմը, ընդ որում սերտիֆիկատը շնորհվում է քննության առնված ստորաբաժանմանը՝ համապատասխան գործունեության ոլորտի համար և այն չի տարածվում այլ ստորաբաժանումների կամ ոլորտների վրա: <<PWPW>> ընկերության կողմից մրցույթին ներկայացրած հայտի մեջ առկա է ISO 27001 սերտիֆիկատ, տրված <<Համակարգերի և էլ. սերտիֆիկացման տեխնիկական սպասարկման կենտրոնին>> որակավորված և ոչ որակավորված սերտիֆիկատների թողարկման ծառայության համար: Ընկերության պաշտոնական կայքում տեղադրված է ISO 27001 սերտիֆիկատ, տրված <<Ծրագրային լուծումների ներդրման (ինտեգրման) և տեխնիկական սպասարկման բաժնին>> որակավորված և ոչ որակավորված սերտիֆիկատների թողարկման ծառայության համար: Համաշխարհային բանկի “Ցուցումներ հայտատուներին” փաստաթղթի 6.2 կետով սահմանված է, որ եթե հայտատուն հանդես է գալիս այլ կազմակերպությունների հետ, ապա տեղեկատվական համակարգերի ամեն մի բաղադրիչի համար պատասխանատու կազմակերպությունը կամ նրանց խումբը պետք է բավարարեն տվյալ բաղադրիչի որակավորման նվազագույն պահանջներին: Հայտարարված երկրորդ մրցույթի մրցութային փաթեթի տեխնիկական մասնագրերում ամրագրվել է, որ հայտատուն պետք է Կենտրոնի համար մշակի անվտանգության քաղաքականություն՝ լավագույն պրակտիկայի և ISO 27001 և ISO 27002 խորհուրդ-առաջարկների համաձայն, իսկ անվտանգության քաղաքականությունը պետք է ընդունվի պատվիրատուի կողմից:

Երկրորդ մրցույթ

«Էկենգ» ՓԲԸ-ի կողմից փոփոխված տեխ. առաջադրանքով 2011թ.-ի դեկտեմբերի 5-ին կայացած երկրորդ մրցույթին մասնակցության հայտեր են ներկայացրել հետևյալ ընկերությունները՝ համապատասխան գնաառաջարկներով.

<<PWPW S.A.>> (Լեհաստան) 458.9 եվրո և 19,830.0 հազ.դրամ, <<Oberthur Technologies S.A.>> (Ֆրանսիա) 595.94 հազ. եվրո և <<PrimeKey Solutions A.b.>> (Շվեդիա) 480.4 հազ. եվրո և 61,340.0 հազ. դրամ: Հաղթող է ճանաչվել «PWPW» ընկերությունը:

Արցույթի հայտերի գնահատման հանձնաժողովի փետրվարի 1-ի և 8-ի նիստերն ամփոփվել են մեկ արձանագրությամբ, որտեղ նշված է, որ տեխնիկական մասնագետների աջակցությամբ, ուսումնասիրվել են հայտի տեխնիկական մասնագրերը և երեք ընկերությունների առաջարկած լուծումներն ընդհանուր առմամբ ընդունելի են և բավարարում են պահանջներին: <<PWPW S.A.>> ընկերության լուծումը հիմնված է մյուս մասնակցի՝ <<PrimeKey>> ընկերության կողմից ստեղծված, համացանցում անվճար տարածվող EJBICA պատրաստի լուծման վրա: Արձանագրությունում նշվել է նաև, որ <<PrimeKey>> ընկերությունը փաստում է, որ <<PWPW S.A.>> իրավունք ունի կիրառել պատրաստի լուծման միայն անվճար տարբերակը: Ի դեպ, <<PrimeKey>> ընկերությունը ստեղծել է նաև այդ լուծման կատարելագործված տարբերակը: Այս պատճառով տեխնիկական պարամետրերի տեսանկյունից լուծումները դառնում են անհամեմատելի, որովհետև անվճար տարբերակում ներառված չեն մի շարք կատարելագործումներ և գործառույթներ, որոնք առկա են կորպորատիվ տարբերակում: Ծրագրային ապահովման սկզբնակողների ուսումնասիրությունից պարզվեց, որ <<PWPW S.A.>> ընկերության կողմից առաջարկվող լուծման մեջ առկա են նաև <<PrimeKey>> ընկերության կողմից ստեղծված այլ պատրաստի լուծումներ՝ մասնավորապես SignServer, ինչպես նաև մի շարք այլ անվճար լուծումներ՝ ստեղծված տարբեր ընկերությունների կողմից: Հաղթող ճանաչված <<PWPW>> կողմից, որպես PKI բաղադրիչ օգտագործվել է <<PrimeKey>> ընկերության կողմից ստեղծված EJBICA անվանումով PKI լուծման անվճար տարբերակը, որը նախատեսված է լայն հանրության համար, կրում է ճանաչողական և ուսուցողական բնույթ: Կիրառված լուծումների և կատարված աշխատանքների ծավալի գնահատման նպատակով կատարված ուսումնասիրությունից պարզ դարձավ, որ <<PWPW S.A.>> ընկերությունը **9 ենթահամակարգերից** բաղկացած ծրագրային ապահովման թվով **5 ենթահամակարգերի** դեպքում կիրառել է պատրաստի, հարմարեցման ենթակա լուծումներ: Նշենք, որ Կենտրոնի ներդրումն հետաձգվել է շուրջ 1 տարով առաջացած խնդիրների շտկման պատճառով: Ի պատասխան այդ խնդիրների բնույթի մասին Վերահսկիչ պալատի հարցման, <<Էկենգ>> ՓԲԸ-ն առանձնացրել և տրամադրել է ցանկ, որի ուսումնասիրությունից պարզ է դառնում, որ նշված խնդիրների մի մասը կապված է ծրագրային լուծումների անվճար տարբերակների կիրառման հետ, օրինակ տվյալների հենքերի մի քանի սերվերների համահունչ չափսատելու խնդիրը:

Մատակարարման ժամկետի խախտում և հաշվարկված տույժ

«Էլենգ» ՓԲԸ-ի 2013թ. նոյեմբերի 19-ին N 132/10.13 գրությամբ, ծրագրի գործառնական ձեռնարկով սահմանված կարգի համաձայն, ԾԻԳ-ին տեղեկացվել է, որ Կենտրոնի ստեղծման 2-րդ փուլի աշխատանքները ժամանակացույցով սահմանված 2012 թվականի սեպտեմբերի 21-ի փոխարեն ընդունվել են 2013թ. նոյեմբերի 19-ին: Պայմանագրի «Երաշխք և պարտականություններ» բաժնի 28.2 կետի համաձայն, համակարգի հանձնման ուշացման դեպքում, տույժը շաբաթական պետք է կազմի պայմանագրի արժեքի 0.5%-ը կամ չհանձնված ենթահամակարգին համապատասխանող արժեքի 0.5%, սակայն ոչ ավելի, քան պայմանագրի ողջ արժեքի 10%-ը: Վերահսկողության արդյունքում ԾԻԳ-ի կողմից նամակով տեղեկացվեց ՀԲ-ին, որ առավելագույն 10% տույժը (78.8հազ.ԱՄՆ դոլար) պետք է հաշվարկվի պայմանագրի ամբողջ արժեքի նկատմամբ՝ ներառյալ ընթացիկ ծախսերը: Արդյունքում «PWPW» ընկերությանը նշված տույժի չափով պակաս է վճարվել:

Համակարգի գործարկման աուդիտի իրականացում խորհրդատուների կողմից

Համակարգի գործարկման (անվտանգություն) աուդիտի պլանը մշակվել և կիրառվել է ներգրավված անհատ խորհրդատուների կողմից: Ուսումնասիրությունից պարզվեց, որ «Մանտիս» համակարգով արձանագրված սերտիֆիկատի կարգավիճակի թերությունը բացառող թեստը խորհրդատուի կողմից համարվել է ոչ կիրառելի: Սակայն, հավաստագրման կենտրոնի ստեղծման համապատասխան փորձի առկայության դեպքում նշվածը պետք է պարտադիր կիրառվեր, ինչը հնարավորություն կտար խուսափել յոթ ամսվա անհարկի ձգձգումից: Հարկ է նշել, որ վերը նշված թեստի կիրառման անհրաժեշտության բացառումը ընդունվել է Պատվիրատուի կողմից:

Հավաստագրման կենտրոնի և ID քարտերի թողարկման կենտրոնի աուդիտ

«Ինֆորմզաշիտա» ընկերության կողմից

Կենտրոնի հիմնադրումից հետո իրականացվել է անվտանգության աուդիտ: Խորհրդատվական ծառայություններ ձեռք բերելու նպատակով հայտարարվել է միջազգային մրցույթ: Նշված աշխատանքների համար գնումների պլանով նախատեսվել է 100.0 հազ. ԱՄՆ դոլար: Խորհրդատուի ընտրությունն իրականացվել է որակի և գնի հիման վրա ընտրության մեթոդով: Հաղթող է ճանաչվել ռուսական «Ինֆորմզաշիտա» ընկերությունը (այսուհետ՝ Աուդիտոր), որի հետ 2014թ. օգոստոսի 8-ին կնքվել է 97.9հազ. ԱՄՆ դոլար արժեքով պայմանագիր՝ մինչև 2015թ. հունվարի 8-ը ավարտման ժամկետով :

Աուդիտորը մասնագիտացված է SS համակարգերի անվտանգության ոլորտում: Ընկերության ծառայությունների մեջ մտնում է ինչպես անվտանգության մակարդակի փորձաքննություն, այնպես էլ համապատասխան սերտիֆիկատների շնորհում:

Պայմանագրի համաձայն Աուդիտորը իրականացրել է Կենտրոնի, ինչպես նաև ID քարտերի թողարկման գործընթացի փորձաքննություն՝ պարզելու դրանց համապատասխանությունը ISO 27001/27002 միջազգային ստանդարտների պահանջներին և տրամադրել է համապատասխան հաշվետվություններ:

Պահանջները, որոնց ստեղծված համակարգը չի բավարարել և մասամբ է բավարարել, և որոնք պարտադիր են ISO 27001/27002 սերտիֆիկացումն անցնելու համար, ընդգրկում են տարբեր ոլորտներ, օրինակ՝ կառավարման թիմի, շահագործող անձնակազմի հմտություններ, դերերի բաշխում, ռիսկի կառավարում, անվտանգության կառավարման համակարգեր: Մասնավորապես, «Էկենգ» ՓԲԸ-ն չի սահմանել ինֆորմացիոն անվտանգության կառավարման համակարգի համար կիրառելիության ոլորտը , չի ներդրել նման համակարգ, անձնակազմը տեղեկացված չէ նման համակարգերի պահանջներին: Չի սահմանվել նաև ռիսկերի կառավարման և դրանց չեզոքացման պլանը, ինչպես նաև տվյալների անվտանգության ապահովման պլանը: Չի մշակվել խոցելիության կառավարման, պատահարներին արձագանքելու պլան: Բարձր կարևորություն ունեցող անվտանգության նպատակները չափելի չեն: «PWPW» ընկերությունը «HS&A» ընկերության միջոցով իրականացնում է աշխատանքներ, սակայն «Էկենգ», «PWPW» և «HS&A» -ի պատասխանատվությունները հստակ սահմանված չեն: «PWPW» և «HS&A» -ի միջև

«չբացահայտման համաձայնագրի» առկայությունը Աուդիտորին հայտնի չէ, չնայած որ «PWPW» ընկերությունը պայմանագրի համաձայն պարտավորություն ունի ապահովել

համակարգի կոնֆիդենցիալությունը՝ ցանկացած արտահոսք բացառելու նպատակով: «PWPW» ընկերության կողմից կազմված համակարգի շահագործման ձեռնարկը բավականաչափ պարզ և մատչելի չէ, ինչը նույնպես «Էկենգ» ՓԲԸ-ի բացթողումն է :

Վերահսկողության արդյունքում ի հայտ եկած սխալների և բացթողումների մի մասը տեղ է գտել նաև Աուդիտորի հաշվետվության մեջ: Այն է.

1. ինֆորմացիոն անվտանգության կառավարման համակարգի, գործողությունների պլանի բացակայություն,
2. կառավարման թիմի և շահագործող անձնակազմի հմտությունների՝ սերտիֆիկացման համար փաստացի ոչ բավարար մակարդակ, դերերի բաշխման, ռիսկի կառավարման պլանի բացակայություն:

Պետական հատվածի արդիականացման երկրորդ վարկային ծրագրի վերաբերյալ

«Պետական հատվածի արդիականացման երկրորդ վարկային ծրագրի» (այսուհետև՝ Վարկային ծրագիր) շրջանակներում «Ֆայն» ՍՊԸ-ի հետ կնքվել է 1,687.5 հազ. ԱՄՆ դոլարին համարժեք ՀՀ դրամ արժեքով թվով 7 պայմանագրեր, որոնցից 5-ում պատվիրատու է հանդիսացել ՀՀ կառավարության աշխատակազմը, իսկ 2-ում՝ ՀՀ ֆինանսների նախարարությունը:

Վարկային ծրագրի շրջանակներում «միջազգային մրցութային հայտ» գնումների մեթոդով անցկացված ապրանքների մատակարարման 3 մրցույթներում հաղթող է ճանաչվել «Ֆայն» ՍՊԸ-ն: Վերջինս «Փորձառության պահանջի» ապահովման նպատակով ներկայացրել է ALTA LTD (Վրաստան) ընկերության հետ կնքված թվով 2 պայմանագրեր:

Մրցութային փաթեթների ուսումնասիրության արդյունքում պարզվել է, որ «Ֆայն» ՍՊԸ-ի և ALTA LTD (Վրաստան) ընկերության միջև, համապատասխանաբար՝ 590.4 հազ. ԱՄՆ դոլար և 352.0 հազ. ԱՄՆ դոլար գներով պայմանագրերով սահմանված ապրանքներն իրականում մատակարարվել են ՀՀ կառավարության աշխատակազմին նույն Վարկային ծրագրի

շրջանակներում ALTA LTD (Վրաստան) ընկերության կողմից, որտեղ «Ֆայն» ՍՊԸ-ն ենթամատակարար չի հանդիսացել: Ավելին, «Ֆայն» ՍՊԸ-ի անունից ենթամատակարարումը հավաստող որևէ փաստաթուղթ ԾԻԳ-ում առկա չէ:

Մրցութային գործընթացի և մատակարարված ապրանքների գների վերահսկողության արդյունքում ի հայտ եկած հակասությունները պարզաբանելու նպատակով վերահսկող հանձնաժողովը Վերահսկիչ պալատի նախագահի 2015 թվականի հունվարի 30-ի թիվ 02 հրամանի հիման վրա իրականացված հանդիպակաց ստուգման ընթացքում 2015 թվականի փետրվարի 3-ի գրությամբ պահանջել է տեղեկատվություն՝ «Ֆայն» ՍՊԸ-ի և ALTA LTD (Վրաստան) ընկերության հետ 2011 թվականի մարտի 2-ի և 2011 թվականի դեկտեմբերի 20-ի կնքված ապրանքների մատակարարման երկու պայմանագրերի ճշտությունը հավաստող փաստաթղթեր, որոնք սակայն չեն ներկայացվել:

Հանդիպակաց ստուգման ընթացքում վերահսկող հանձնաժողովի կողմից պահանջված փաստաթղթերի չներկայացման փաստն արձանագրվել է 2015 թվականի փետրվարի 10-ին կազմված խոչընդոտման արձանագրությամբ:

ՀՀ ՎՊ 2015թ.-ի գործունեության ծրագրի շրջանակներում նախատեսվել է իրականացնել «Արտասահմանյան ֆինանսական ծրագրերի կառավարման կենտրոն» պետական հիմնարկում համաշխարհային բանկի կողմից Հայաստանի Հանրապետությանը տրամադրված վարկային և դրամաշնորհային միջոցների, ինչպես նաև ՀՀ պետական բյուջեի միջոցների հաշվին իրականացված ծրագրերի նկատմամբ վերահսկողություն:

Ուստի, նպատակահարմար է 2015 թվականի ընթացքում անդրադառնալ վերը նշված հարցերին:

Եզրակացություն

1. Հաղթող ճանաչված լեհական <<PWPW S.A.>> ընկերության լուծումը հիմնված է մյուս մասնակցի՝ <<PrimeKey>> ընկերության կողմից ստեղծված, համացանցում անվճար տարածվող EJBCA պատրաստի լուծման վրա: Այս պատճառով տեխնիկական պարամետրերի տեսանկյունից լուծումները դառնում են անհամեմատելի, որովհետև անվճար տարբերակում ներառված չեն մի շարք կատարելագործումներ և գործառույթներ, որոնք առկա են կորպորատիվ տարբերակում: Ծրագրային ապահովման սկզբնակողների ուսումնասիրությունից

պարզվեց, որ <<PWPW S.A.>> ընկերության կողմից առաջարկվող լուծման մեջ առկա են նաև <<PrimeKey>> ընկերության կողմից ստեղծված այլ պատրաստի լուծումներ՝ մասնավորապես SignServer, ինչպես նաև մի շարք այլ անվճար լուծումներ՝ ստեղծված տարբեր ընկերությունների կողմից: Հաղթող ճանաչված <<PWPW>> կողմից, որպես PKI բաղադրիչ օգտագործվել է <<PrimeKey>> ընկերության կողմից ստեղծված EJBICA անվանումով PKI լուծման անվճար տարբերակը, որը նախատեսված է լայն հանրության համար, կրում է ճանաչողական և ուսուցողական բնույթ:

1.1. Կենտրոնի ստեղծումը հետաձգվել է շուրջ 1 տարով առաջացած խնդիրների շտկման պատճառով: Ի պատասխան այդ խնդիրների բնույթի մասին Վերահսկիչ պալատի հարցման, <<Էկենգ>> ՓԲԸ-ն առանձնացրել և տրամադրել է ցանկ, որի ուսումնասիրությունից պարզ է դառնում, որ նշված խնդիրների մի մասը կապված է ծրագրային լուծումների անվճար տարբերակների կիրառման հետ, օրինակ տվյալների հենքերի մի քանի սերվերների համահունչ չափատեղու խնդիրը:

Վերահսկողության արդյունքում ԾԻԳ-ի կողմից նամակով տեղեկացվեց ՀԲ-ին, որ առավելագույն 10% տույժը (78.8 հազ. ԱՄՆ դոլար) պետք է հաշվարկվի պայմանագրի ամբողջ արժեքի նկատմամբ՝ ներառյալ ընթացիկ ծախսերը: Արդյունքում «PWPW» ընկերությանը նշված տույժի չափով պակաս է վճարվել:

1.2. Համակարգի գործարկման (անվտանգություն) աուդիտի պլանը մշակվել և կիրառվել է ներգրավված անհատ խորհրդատուների կողմից: Ուսումնասիրությունից պարզվեց, որ «Մանտիս» համակարգով արձանագրված սերտիֆիկատի կարգավիճակի թերությունը բացառող թեստը խորհրդատուի կողմից համարվել է ոչ կիրառելի: Սակայն, Կենտրոնի ստեղծման համապատասխան փորձի առկայության դեպքում նշվածը պետք է պարտադիր կիրառվեր, ինչը հնարավորություն կտար խուսափել յոթ ամսվա անհարկի ձգձգումից: Նշված թեստի կիրառման անհրաժեշտության բացառումը ընդունվել է «Էկենգ» ՓԲԸ-ի կողմից:

1.3. «PWPW» ընկերությունը «HS&A» ընկերության միջոցով իրականացնում է աշխատանքներ, սակայն «Էկենգ», «PWPW» և «HS&A» -ի պատասխանատվությունները հստակ սահմանված չեն: «PWPW» և «HS&A» -ի միջև «չբացահայտման համաձայնագրի»

առկայությունը Աուդիտորին հայտնի չէ, չնայած որ «PWPW» ընկերությունը պայմանագրի համաձայն պարտավորություն ունի ապահովել համակարգի կոնֆիդենցիալությունը՝ ցանկացած արտահոսք բացառելու նպատակով: «PWPW» ընկերության կողմից կազմված համակարգի շահագործման ձեռնարկը բավականաչափ պարզ և մատչելի չէ, ինչը նույնպես «Էկենգ» ՓԲԸ-ի բացթողումն է :

1.4. 2011թ. օգոստոսի 3-ին Ա. Ղուլյանն ինքն իր հետ ստորագրել է ՀՀ կառավարության աշխատակազմի ղեկավարի հետ կնքված աշխատանքային թիվ 53 պայմանագրի անբաժանելի մաս հանդիսացող համաձայնագիր, որի կետ 1-ով որոշել է, որ աշխատավարձը կվճարվի վարկային միջոցների հաշվին: Ա.Ղուլյանի կողմից կատարվել է ոչ իրավաչափ գործողություն:

2. «Ֆայն» ՍՊԸ-ն միջազգային 3 մրցույթների պահանջները բավարարելու նպատակով ներկայացրել է վրացական «ALTA» ընկերության հետ կնքված 0.94 մլն. ԱՄՆ դոլարի արժեքով երկու պայմանագրեր, իսկ հետագայում ՊԵԿ-ին և Կառավարությանը հասցեագրված գրություններով հրաժարվել դրանցից: Մրցույթների փաթեթներում «Ֆայն» ՍՊԸ-ն ALTA ընկերության ենթամատակարար չի հանդիսացել: Նշված փաստը կասկած է առաջացրել վերահսկող հանձնաժողովի մոտ և առաջացրել է հանդիպակաց ստուգման անհրաժեշտություն, որպեսզի ստուգվի Ֆայն ընկերության և վրացական ընկերության միջև կնքված պայմանագրերի իսկությունը, ինչպես նաև մատակարարված ապրանքների ձեռքբերման հիմքերը: Մնացած պայմանագրերի մասով վերահսկող հանձնաժողովին փաստաթղթերը չեն տրամադրվել և փաստի առթիվ կազմվել է խոչընդոտման արձանագրություն:

Առաջարկություն

1. «Էլեկտրոնային հասարակության և մրցունակության համար նորարարության» վարկային ծրագրի կառավարման խորհրդին.

Ձեռնարկել միջոցներ.

- Հավաստագրման կենտրոնը ՀՀ կառավարության 2008 թվականի հունվարի 25-ի թիվ 116-Ն որոշմամբ սահմանված պահանջներին համապատասխանեցնելու,

- Ստանդարտացման միջազգային կազմակերպության պահանջներին համապատասխանեցնելու,
- Աուդիտորի կողմից արձանագրված բացթողումները վերացնելու ուղղությամբ:

2. ՀՀ կառավարության աշխատակազմին.

- Վարկային միջոցներով ձեռքբերված սարքավորումները (շուրջ 260.0 հազ. ԱՄՆ դոլար) ընծեռում են հնարավորություն, որպեսզի Կենտրոնը թողարկի նաև վեր կայքերի անվտանգության ապահովման համար օգտագործվող SSL տիպի հավաստագրեր, որոնց միջին շուկայական արժեքը մեկ տարի վավերականության համար 50 ԱՄՆ դոլար է: Ներկայումս համացանցի հայկական տիրույթում գործում են ավելի քան 20000 կայքեր: Կենտրոնը միջազգայնորեն ճանաչելի դարձնելու դեպքում, SSL տիպի հավաստագրերի թողարկումը կարող է ընկերության համար ապահովել լրացուցիչ եկամուտ:
- «Վերահսկիչ պալատի մասին» ՀՀ օրենքի 24-րդ հոդվածի 2-րդ մասի գ) կետով սահմանված կարգով, մեկամսյա ժամկետում ՀՀ վերահսկիչ պալատ գրավոր տեղեկատվություն ներկայացնել հաշվետվության մեջ նշված խախտումները վերացնելու վերաբերյալ ձեռնարկված միջոցառումների մասին: